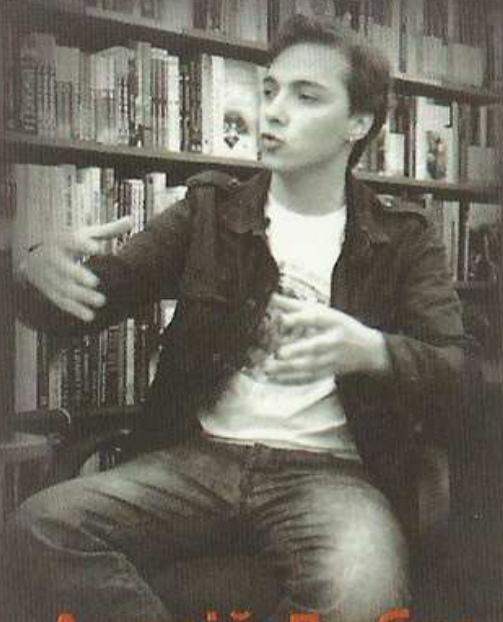

Андрій Любка

СОРОКО^Б БАКСІВ
ЧАЙОВІ

Meridian Czernowitz

Андрій Любка

(нар. 1987, Рига) - автор книжок „Вісім місяців шизофренії” (2007), «Тероризм» (2008), “Кілер. Збірка історій” (2012) та «Notaufname» (німецькою мовою,.Австрія, 2012).

Окремі вірші перекладені на понад 10 мов, вірші та переклади друкувалися в багатьох журналах; стипендіат кількох європейських письменницьких програм, учасник багатьох українських та європейських літературних акцій та фестивалів. Лауреат літературних премій „Дебют” (2007) та «Київські лаври» (2011). Закінчив Мукачівське військове училище та україністику Ужгородського університету. У лютому 2012 року на відкритому інтернет-голосуванні здобув титул “Найзавиднішого жениха Закарпаття”. Живе в Києві.

Андрій Любка

Сорок баксів плюс чайові

Meridian Czernowitz 2012

Оцифровано

<http://knygypirat.blogspot.com>

**УДК 821.161.2-1
ББК 84(4Укр)6
Л 93**

Андрій Любка

**Л93 Сорок баксів плюс чайові / збірка поезій: Meridian Czernowitz. –
Кам'янець-Подільський, ТОВ “Друкарня “Рута” 2012. – 130 с.
ISBN 978-966-2771-07-7**

Видання здійснено на
замовлення Міжнародного
поетичного фестивалю
Meridian Czernowitz

**УДК 821.161.2-1
ББК 84(4Укр)6**

ISBN 978-966-2771-07-7

© Любка А., тексти, 2012.
© Вебер Ю., фото, обкладинка, 2012.
© Фенцур В., дизайн обкладинки, 2012.

COPOK

Жінко прекрасна, хліб мій насущний,
дякую тобі сьогодні, що ти є,
що ти напускаєш воду у ванну,
жінко прекрасна, що змиваєш лак на нігтях,
і вводиш мене у спокусу постійно,
жінко прекрасна, хліб мій насущний,
дякую тобі й завтра, і післязавтра, і повсякчас за те,
що ти є, і вводь мене у спокусу, жінко прекрасна,
і дивися на мене лукавим поглядом,
і голосно видихай, сідаючи в гарячу воду,
і проси намилити спину, хліб мій насущний,
жінко прекрасна, і святися, тобто світися
вночі то ногою, то щокою, губою трися,
хліб мій насущний, тричі і тричі скрикни,
жінко прекрасна, що живеш у моєму серці,

що спиш у моєму ліжку, що будиш мене зранку,
хліб мій насущний, хай буде воля твоя,
хай грає твоя улюблена музика і горять
ароматичні свічки, жінко прекрасна,
я є тіло твоє, я є кров твоя, хліб мій насущний,
жінко прекрасна з таким сумним іменем,
з таким тихим поглядом і takoю маленькою долонею,
хліб мій насущний, і вдома, і на роботі, і коли ти близько,
і коли ти далеко, жінко прекрасна,
думаю про тебе, ти дай мені трохи щастя сьогодні,
дай мені завтра, хліб мій насущний,
жінко прекрасна, в ім'я твоє,
в ім'я твоє, в ім'я твоє -
тричі в ім'я твоє.

Яїздив містами, ходив музеями,
блукав горами,
дивився, як сходить і заходить сонце,
бачив чудеса природи,
дивувався з картин,
зупинявся перед скульптурами,
підводив очі і розглядав небо, хмари,
не міг відвести очей від океану,
але найпрекрасніше, що бачив у житті -
дві наші зубні щітки, які стояли разом
у ванній кімнаті готелю чужого міста,
в якому ми вперше разом прокинулися.

Як я пишу?

Я пишу кирилицею, правою рукою, по другій ночі, у блокноті, на сторінці «18 серпня 2011 року», тому вірш годилося б так і назвати, але ні, бо я хочу писати про тебе, але пишу кирилицею, а значить – здебільшого про Ігоря і Святослава, Нестора, Памву, Григорія і так далі, хоча що «так далі»? Пишу про Тараса, люблінську унію, боротьбу за віру, про зраду віри як боротьбу, про Квітку, церкви і Болгарію (ну, ви здогадалися), пишу про помилку Павича (бо Кирил і Мефодій вигадали глаголицю), майже не пишу про сучасну

Сербію (зрадники!), не пишу про віскі, бо пишу
про сивуху - аякже, бо послуговуюся кирилицею,
хоч мене й не розуміє переважна частина світу.
Чесно кажучи, тобі більше би пасувала латинка,
але вибач, так уже склалося, не можу нічого вдіяти:
мушу писати про Анну у Франції, Богдана, Івана,
Самійла та іже з ними, бо Бог покарав нас тричі:
Сходом, владою і абеткою.

Я пишу кирилицею: такий мій первородний гріх,
вибачте.

Жінка, яка голить ноги у твоїй ванні,
завтра відсвяткує свої 24.

Хоча «відсвяткує» – заголосно сказано,
просто подзвонити додому батькам
і помолитися ввечері.

Ти не розумієш її молитов, її загадкових поглядів,
мови меню в її телефоні.

Вам не судилося бути разом, воно й на добре,
кажеш собі, воно й на добре.

У хвилини особливої ніжності ти кажеш,
що віриш, ніби в них немає ядерної зброї,
жодної ядерної зброї, і відчуваєш себе придурком.

Потім тобі сниться, що її тіло
пахне ядерною зброєю, пустелями і циганськими піснями.

Чому циганськими? – питаете себe зранку,

але відповіді на це немає, ти не знаєш,
як минало її дитинство і де вона вивчила англійську,
чому обрала саме тебе.

Ви разом три тижні. Часом ти розглядаєш карту світу,
оцінюючи розташування Ірану, його сусідів,
природні й людські ресури.

Тобі здається, що розумієш її все краще.

Іноді розпитуєш її про Іран, обіцяєш поїхати туди з нею,
а вона все пахне циганським літом і ядерною зброєю,
і її пустеля між вами, і насувається вечір,
і вона голить ноги у твоїй ванні.

*Розпечене і прозоре повітря літа,
твоя засмагла шкіра і гарячий вітер,
річка, вода в якій була теплішою
за наше дихання.*

*Вночі було чутно тільки дзижчання
комарів і твої стогони, одразу
по тому спалахував вогник цигарки
і тиха розмова.*

*Телефони розрядилися на другий день,
ми залишилися самі з деревами і,
як виявилося, мишами, котрі
вночі прогризли мій наплічник і з'ели
всі харчі: залишки хліба, гречку,
пачку чіпсів, крекери, шматок сиру.*

Залишили тільки пачку сигарет.

Добре, що миши не курята.
Я ловив рибу, а ти збирала квіти,
носила білі спідниці, сережки й намисто
з бурштином, наспівувала якісь мелодії,
казала: дивно, що Вівальді написав «Пори року»,
а коли я питав, чому, відповідала: не знаю,
просто дивно, хіба не так?

Так, ти дивна.

І коли заходило сонце, ми дивилися, як незграбно
воно плутається у верхів'ях дерев.

А коли літо згасло, ми розіхалися і
більше ніколи не бачилися.

*Уже майже на виході, з усіма прощаючись,
вона раптом тицьнула мені в руку якийсь папірець.*

*Я підморгнув по-змовницьки,
вона вщипнула мене за сідницю.*

*Я провів її замріяним поглядом,
дістав із кишені подарунок від неї,
який виявився чеком з бару, на одному боці
зберігся ще теплий відбиток губ і номер телефону.*

«Yes!» - сказав я собі і продовжив пити.

*За тиждень, збираючись прати речі,
той папірець знайшла моя дівчина.*

*Далі все відбувалося, як у класичному серіалі:
я дивився футбол, матч майже закінчувався,
наші тоді близькуче вграли росіян*

(чи не-росіян, чи збірну якоїсь дружньої з Росією країни,
правду кажучи, зовсім не пам'ятаю,
хоча краще-таки, аби то були росіяни),
я щось голосно викрикував,
а вона ввійшла до кімнати з тим папірцем і запитанням:
«І що це має означати?!».

Я одразу все зрозумів
(з жінками завжди так - завжди одразу
розумієш критичний ступінь небезпеки,
сейсмологічні ризики, так би мовити)
і тому сухо відповів: «Уперше бачу»,
поцілував у шию і знову втупився в екран телевізора.

А про себе думав:

*вибач, я не зміг поділитися з тобою любов'ю,
прости, я відрікся від тебе швидше, ніж це зробив би Петро,
але дай мені ще один шанс,
я обіцяю виправитися.*

*І зубритиму напам'ять, як вірші,
всі твої дані, з номером телефону
включно.*

Вірш, який ніколи не перекладе навіть Богдан Задура

*Любов, Марія, Оксана,
Віра, Марина, Марина, Надя,
Рита, Ярина, кілька Наталок,
Світлана, Неля, Крістін,
Галина, Агнешка, Вероніка,
Олеся, Євгенія, Олександра,
Катя, Андріана, Уляна,
Мирослава, Вікторія, Валерія,
Мар'яна, Анжеліка,
Іванка, Малгожата, Софія,
Олена, Зіна, Алла, Іра,
Валентина, Люся (ах!), Ніна,
Настя, Юля et cetera.
Як бачимо, все починається з
Любові.*

*Осінь - це мішок болгарського перцю,
який продавав старий румун на трасі біля Тячева.
Ще кілька днів, якихось два тижні - і в тому мішку
вже будуть яблука, тверді й кислі, холодні.
А тепер - ніби спеціально для мене -
болгарський перець, червоний і жовтий, гріється на сонці,
і поки стоїть автобус, старий запорошений «Ікарус», я підходжу
до того румуна й дивлюся на його руки, в його сірі, старі очі,
а вони - як бляшані дахи довколишніх будинків; на його брудну кепку,
що там написано? «Barcelona»? Але чому Барселона?
І чому перець називається болгарським? Хіба може бути
болгарською осінь? Я ж не можу купити цілий мішок перцю,
для чого мені стільки? Стільки перцю - це метафізика, а не їжа.
Румун, здається, це розуміє. Ми не кажемо один одному
жодного слова. Він простягає до мене руку, автобус ось-ось вирушить,*

я отримую від нього один перець, осінь - це мішок болгарського перцю,
запорошений, теплий, полотняний мішок. Наближення зими - це коли
в ньому з'являються яблука, це коли від'їжджав автобус.

Як буде румунською «дякую»? І чому я взагалі вирішив, що він румун?

Перець немов обпікає руки, він теплий, гладенький, як твоя шкіра.

Хоча до чого тут ти? Просто автобус іде і просто минає осінь,

а в руках - цей червоний-червоний болгарський перець,

невже його треба їсти? До чого тут ти, до чого? Перець червоний,
як сонце,

і жовтий, як сонце. Інколи навіть зелений, як сонце чи твої очі.

Хоча до чого тут ти, до чого?

Осінь - це тільки збільшення кількості одягу, який доводиться носити,

і зникнення болгарського перцю. Здається, це пов'язані речі.

Червоний перець, як твоє серце. І як моє серце.

Тепле-тепле. Солодке-солодке. Як призахідне сонце,

яке я раптово змушую зникнути за пошарпаною шторкою «Ікаруса».

Сьогодні я зрозумів, що ти ніколи не будеш моєю -
дивно, що в нашій з тобою мові немає слова «лицарка».

Я все зрозумів, усе переді мною відкрилося, ніколи не будеш -
ніч така місячна, можна б і заспівати.

Зрозумів, зрозумів, а чим же я думав раніше? -
Вулиця довга, як твої стогони.

Ти моєю ніколи не будеш: звучить, як радянська пісня -
я вмикаю музику в навушниках, піdnімаю комір.

Сьогодні й ніколи ти не будеш моєю -
темрява у підворітнях чорнюща, як твої трусики.

Не будеш моєю ніколи -

сонні таксисти підсвічують мою тугу своїми фарами.

Не будеш, між нами прірва, так ти, здається, кажеш -

*цигарки не хочуть прикурюватися, розмокають від снігу, що летить
просто в обличчя.*

Не будеш, не буде, не -

нічні патрулі вивертають мої кишені на мокру бруківку.

Не будеш і навіть не хочеш -

*квартирні злодії сторожко брязкають відмичками на сходах моого
під'їзду.*

Не будеш моєю ніколи -

в коридорі перегоріла лампочка.

*Сьогодні я зрозумів, що я, що ти -
гори навпроти вікна розсипані, як цукор чи твоє волосся.*

*Не хочеш зі мною, не хочеш, не будеш -
у холодильнику порожньо, як у твоєму серці.*

*Не будеш моєю ніколи, ніколи -
знову забув купити зубну пасту, хоч би вмиюся.*

*Не прокидатимешся серед ночі біля мене в ліжку -
варто ввімкнути опалення і затягнути штори.*

*Сьогодні я зрозумів, ніколи, ніколи -
хто це залишив попільничку під ліжком?*

*Я ніколи не зрозумію, навіть сьогодні -
давно варто змінити постільну білизну.*

*Моєю немоєю будеш ніколи -
забув перевірити електронну пошту, та й чорт із нею.*

*Я сьогодні все зрозумів, сьогодні чи вчора -
який завтра день, на котру будильник?*

Дивно, що в нашій з тобою мові немає слова «лицарка».

*Сьогодні я зрозумів, що ти ніколи не будеш моєю -
зовсім ніколи, ніколи зараз, ніколи потім,
ніколи не будеш мною, добранич, ніколи.*

П'ять годин у пошуках дози

Жічний Відень - хорватське місто

з єдиним кварталом для нігерів:

Franz-Joseph Kai.

Його (Карла Франца-Йосипа) беатифікували в 2004-му,
святым у Відні він став раніше.

Можливо, саме тому чорні наркодилери так люблять
набережну його імені.

Тієї ночі їх було сотні - цього воїнства неба, різноокрилого птаства.

Ми тинялися всього лише в пошуках радості, щастя, екстезі.

Нігери ж намагалися втюрити нам Боже одкровення,
сніг, білий, кокс, героїн.

У сорок восьмого за ліком теж не виявилося екстезі,
зате він запропонував амфетамін.

Невдовзі ми вдихали його, наче індійські прянощі,
зажмурювалися й не дихали, чекали світла.

Минуло півгодини, а нас не брало.

Роздивившись його під вуличним ліхтарем,
ми зрозуміли, що нас нахабно ошукано:
того разу чорні воїни світла продали нам подрібнену крейду.

Може, Режисер надіслав її, аби я щось написав?!

Наступним, кому ми довірили наші мрії, був хорват.

Він стояв разом із сербом, вони про щось перемовлялися,
так, ніби й справді існує сербо-хорватська мова,
він сміявся до нас золотими зубами, пітнів від ломки,
готовий був нам уже й заспівати, він говорив про слов'янську дружбу,
ми розчулилися і повелися.

Продав нам якісь таблетки і зник у своїй Югославії Відня.

Напевно, то був аспірин або якісь вітаміни -

зрештою, яка різниця, коли ніч спливає Дунаєм:

посеред міста, посеред дилерів, посеред цієї розкоші.

(Обдурені вдруге, ми вдалися до перевірених методів:

дискотек, пива, коктейлів, підвищення градуса.

Я зустрів хорвата в тумані, зранку, на автобусній зупинці.

Ми вже не могли говорити: він - від коксу, я - від коктейлів,

нам залишилася тільки любов, тільки слов'янська дружба.

Він поділився марихуаною, і ми розбрелися в різні боки:

хорват розтанув у тумані, а ми пішли понад Дунаєм,

сторожко вдихаючи в себе ранок, пающи квітів, гіркуватий дим.

І можна було вже почати йти по воді, та не було для кого:

хорват зник разом із ніччю, аби вже ніколи нас не побачити.

Тепер я думаю лише про одне: а куди ж подівся той серб,

який знервовано показував нам свій розкладний ніж?

На чиєму боці він був тієї ночі?

Вчора швендяв нічними клубами -
переважно я їх оминаю десятою дорогою,
але вчора не було настрою навіть спати лягати,
тому вирішив подихати й трохи випити.
перші два (клуби) я ще пам'ятаю, там було нудно.

У третьому я почав танцювати - знаєш,
я майже ніколи не танцюю (принаймні,
такого зранку згадати не можу),
а там трохи повихилався і знову сів за бар-стійку,
люблю я таке дозвілля, знаєш, потроху впиватися,
дивлячись, як ці придурки пітніють,
коли підходять до дівок, навіть до найстрашніших.

За столиком сиділи два поети, про щось говорили,
мене знудило.

Я пішов і дорогою купив ще пива на цілодобовій
бензозаправці, касир виявився жартівником:
Заправився? - запитав, а я не хотів бійки,
тому ми вийшли і викурили по сигареті,
в нього було трохи марихуани, але зовсім мало.

Він запитав, хто я. Я відповів, що янгол,
і, напевно, не збрехав.

Купив собі ще пива і свіжий номер якогось журналу.
Прокинувся в автобусі на кінцевій зупинці.

Що могло мені снитися у тому номері?

*На сьомому поверсі, в лівому кінці коридору,
якщо зайти зі сходів (ліфт не працював).*

*Мені, виснаженому ранковим онанізмом і
космічною пиятикою, щодо якої найкращий
епітет - всенощна?*

*Так, саме вони - кораблі, що цілий день стоять
(наскільки неправильно так казати про кораблі -
краще вже висять, зависли, тонуть, пручаються воді)
при вході в Босфорську протоку, під осіннім, зовсім
не ніжним сонцем і таким же - чужим, чужим - вітром.*

*Я лежав у ліжку, мене погойдувало від алкоголю,
як корабель, що має дочекатися ранку
й вирушити в далеке плавання. Кораблі, пароплави,
козацькі чайки, піратські стріли, ром і віскі (який був не уві сні,
а в принагідному міні-барі біля ліжка), волосся з бороди
Магомета, виставлене у музеї, бранки й гареми,
шалена просторінь моря, мінарети*

(як хочеться в цьому місці заримувати!),
неспокійні сни, хитавиця, всього-на-всього
півтори години до пробудження, бодун,
коли зранку почуваєшся так, ніби мусиш
взяти в облогу, захопити це місто. Чи хоча б полонянку.

А вона у вигляді підстаркуватої покоївки
вже стукає у твої двері - на вас чекають, просять будити,
ви проспали, ей, тук-тук, ви тут, ви живий?

Я мертвий, я мертвий. Світло ріже вікно і пронизує мене,
нешансного, розпластаного, переможеного -
і жодного холодного океану, який можна б випити,
жодної оперної партії, яка би втамувала цей головний біль,
і жодних спокусливих янголиць у панчохах
і з пилососами в руках біля моого ліжка; словом,
жахіття, а не пробудження.

*Так я й запам'ятаю цей шлях: перехід через Тису,
Тісобечі, Матесалка, Ніредьгаза, Дебрецен, з якого -
потягом Інтерсіті до Будапешта.*

*Втім, усе це сталося в Дебрецені, ця наша спільна
ініціація, присяга на вірність, початок дружби.*

*З першого погляду можна або закохатися, або
зрозуміти, що тебе хочуть убити. З першого погляду
можна лише зрозуміти, що тебе хочуть убити.*

*Наприклад, у цьому підземному переході:
між вокзалом і початком бульвару, між двадцять
третім і двадцять четвертим роком твоого життя.*

*Наприклад, посеред тьмяного підземного переходу,
як серед сну, як серед спекотного літа, посеред дня
шостого липня, на Заході від тебе.*

Він йшов до мене, прямо до мене, не знаючи про авіаквиток

на післязавтра до Риму в моїй кишені;
в іншому випадку я би розглянув можливість
капітуляції, але не з цим квитком, тільки не з ним.
Тільки не в темному підземному переході,
за два дні до Риму, тиждень по тобі.
Я йшов, на ходу вставляючи батарейки у фотоапарат.
Це його й зупинило.
Він теж зінав, яким рухом вставляють патрони
у магазин пістолета, він теж ночами не може заснути.
Обоє рябоє, спільники, друзі, сусіди по пеклу.
Так я все це й запам'ятаю -
між ґрафіті й їдким запахом сечі посеред літнього Дебрецена -
одна роздвоєна особистість, освітлена спалахом вибуху.
Вибачте, фотоапарата.

Я провів день із найкращими друзями - Джоні Вокером і Джеком Дет
при розмові про вживання ненормативної лексики у поезії.

Для початку ми всі одностайно погодилися з тезою, що поезія -
храм, святилище, піраміда.

Далі туди ж додали капличку, сигаретну пачку, вже майже сформовану
дівчинку а ля Набоков.

А потім і зовсім зійшлися на тому, що варто згадати
й про подорожі, добру музику, металургійну промисловість,
присипати все це листям, залити слізми,
сюди ж донести свічку, ніч, військову техніку,
годинники, поминки, ранковий бодун, натхнення, переклади,
целюлітно-паперове виробництво
плюс аеродром, сек soda.

Здавалося, перелік вичерпаний, але все ж довелося додати
їжу (куди ж без неї?), клавіатуру, мікрофони,
запрошення й афіші, бруковані тротуари, тортури совісті,

пенюари, кораблі-лайнери, саке,
ага - згадалося! - нерозділене кохання, роздягнених людей,
інтернет, проблему глобального потепління,
залікову книжку, Велику китайську стіну,
перших космонавтів, які її побачили,
сіднейську оперу, вологі серветки,
хай уже будуть - берлінські ес-бани,
наплічник, рідну землю.

На цьому ідеї зникли.

Хуйово - сказав Джек Деніелс,
якого залишилося менше половинни.

Та й справді, хуйово - підтвердив Джоні Вокер,
якого зосталося ще менше.

Так, хуйово - знайшовся з відповіддю я,
хуйово, коли твої друзі кінчаються, наче пляшка,
коли вони кінчені, вистрілені, охайно підстрижені.

День випито, можна йти спати.

Оу Марціна Свєтліцького є така збірка:

«49 віршів про горілку і сигарети».

Я саме збирався перекладати її українською,
коли вирішив написати свою версію.

І тут почалися перші проблеми.

Немає нічого дивного в тому, що виникли
вони саме з жінками, вони завжди
саме з жінками і виникають, можна впевнено сказати,
що я тому і не починав нічого писати,
бо знов, що будуть проблеми, і знов, з якого боку
вони з'являться, тож просто сидів і чекав.

І ось одного з вечорів проблема й з'явилася.

Конкретно ця проблема була з дивного розряду,
це була концептуальна проблема,
(знаю, знаю, всі чомусь звички, що

проблеми мають бути контрацептивні,
але не всім так щастить,
і мені трапилася саме концептуальна проблема).

Вся фішка полягала в тому, що я не знат
до якої категорії зарахувати жінок:
до горілки чи до сигарет,
адже книжка мала називатися
«49 віршів про горілку і сигарети» чи якось подібно.

Тому треба визначатися, чи можна жінку зарахувати
до розряду горілки?

Напевно, все ж ні, бо в горілки, на відміну від жінки,
негативних рис немає.

Горілка не вимагає від тебе вірності - пий собі все,
що хочеш і можеш - проте завжди з материнським теплом
прийме тебе назад у свої обійми.

Про жінку сказати таке неможливо.

*Горілка не влаштовує тобі істерик, не вимагає, аби ти
мив руки з милом після кожних відвідин туалету,
більше того: горілка завжди прекрасна, навіть зранку,
чого про жінку ну вже точно не скажеш.*

До речі, холодна горілка - суперова штука, а така сама жінка?!

*Подібна ситуація і з сигаретами - навіть попри всі ці мутки
з імпотенцією, раком і рештою.*

*Скажімо, легко можна собі уявити, як ідеш на риболовлю,
в кишені у тебе пачка цигарок, попереду - цілий день,
20 сигарет і, як мінімум, 12 годин тиші й спокою.*

*А тепер уявіть, що ви берете з собою на риболовлю
20 жінок. Уявили? Отож-бо й воно, і я про це ж.*

*...І все так ніби rozумno й логічно виходить, стелиться, в'яжеться,
але я все ж не певен, що хочу написати книжку,*

в якій зовсім
не буде
жінок,
навіть якщо вона називатиметься
«49 віршів про горілку і сигарети».

*О*бережно, двері зачиняються. Наступна станція -

Контрактова площа. Вийти можна, але це не вихід.

Вихід тоді, коли видихаєш з полегкістю, як після сексу.

*Коли можна впасті горілиць, а в голові в тебе крутиться,
мов якась призабута мелодія, якась мелодія.*

Це як у дитинстві з уроками математики:

пропустиш їх кілька, а потім вже нічого не розумієш,

дивишся, диву дивуєшся, і нічого не розумієш -

*всюди якісь формулі, ієрогліфи, цифри, і це радше живопис,
ніж логіка. Так і з життям: дивишся на нього зачудовано,
як дитина, почуваєшся, як на новорічному святі: всі
читають вірші, розігрують ролі, кривляються, фотографуються,
і за все це потім отримують подарунки. Думаєш:*

невже це і є життя, моє життя, ця хуйня

з дешевими акторами і такими ж цукерками? В мене

завжди були проблеми з математикою. І з математичною.

*I з новорічними святами, і з віршами. I з життям, зрештою, теж,
що вже тут приховувати. Обережно, двері зачиняються.*

Наступна станція - наша розлука. Вийти можна, але хіба це вихід?

*Виходять на сцену і на розстріл. Виходять, коли можна вийти
із себе. Коли можна вийти в когось, кого любиш, як на прогуллянку.*

*Прогулятися чужими думками, збаламутити їх, стиснути серце,
засмоктати під ложечкою, потягнути вниз за кадик, аби
той хтось сковтнув слину, немовби від хвилювання чи збудження,
побути чиємось внутрішнім голосом, розбудити вночі зсередини,
полоскотати нерви, показатися раптом перед очима, коли той хтось
заплющить очі, під час сну сидіти між очима і між повіками,
вчиняти якісь дива і геройства, снитися, словом.*

Ти все це вмієш, тобі бездоганно вдається. А я

*ніколи не давав собі ради з тією математикою і математичною,
і новорічними виставами у садочку, і цукерками, і живописом.*

Обережно, двері зачиняються. Наступна станція - Ти.

Невже вийти?!

О третій ночі в чужому місті, в якісь країні,
добраче напідпитку, проводжаючи її додому з нічного клубу,
шукаю привід для поцілунку.

Аж ось і він - знак парковки, «Р»,
дивись, кажу до неї, це знак Божий, я в хрестовому поході,
благослови мене на перемогу!

Вона не надто й пручається, напевно,
сама вже давно чекала від мене рішучіших дій.

Це як ніколи мені на руку -
мені ніде спати, я нікого тут, крім неї, не знаю,
хоча й її зовсім не знаю, не знаю нічого,
крім її імені й того, що в неї третій розмір грудей,
хоч, напевно, й те, й інше - несправжнє.

*Але сьогодні мій день, я в хрестовому поході, я повен любові,
я от-от почну співати хіти
своєї молодості й роздавати милостиню.*

*Слухай, кажу до неї, я якийсь час поживу в тебе,
ти ж не проти, так?*

*Я нікого тут не знаю, я не знаю, де мій паспорт, я змушений
продовжувати боротьбу, я в хрестовому поході, ти ж розумієш?*

*Вона лукаво посміхається, мовляв, ми майже незнайомі,
до того ж вона живе з батьками,
вони можуть не зрозуміти моєї появи.*

Чи то пак явлення.

*І все раптом до мене доходить - тут, під її будинком,
у цьому чужому місті, в якійсь країні, добраче напідпитку,
о третій ночі.*

Бог покинув мене, він пішов спати,
він не чує моїх волань про допомогу, я сам на сам зі злом,
але все ж
готовий прийняти останній бій, вийти на герць -
добряче напідпитку, в чужому місті, в якійсь країні.

Я гордо підіймаю погляд, виймаю меч із піхов і кажу
непереможному ворогу:
гаразд, давай кинемо монетку, якщо орел - поживу в тебе,
а як ні - і не встигаю закінчiti,
обеззброєний її сміхом:
ні, каже вона, давай краще спробуємо по-іншому,
я подзвоню в службу таксі,
якщо машина приїде, то поїдеш собі в готель,
якщо ж ні - можеш залишитися.

*Хрінова лотерея, кажу собі подумки.
Але яка вже є, така моя доля, пройду свій шлях до кінця,
всіма покинутий воїн світла,
добряче напідпитку, о третій ночі в чужому місті, в якійсь країні.*

Коли під'їжджає таксі, вона раптом каже:

може, зустрінемося завтра?

*Аякже - відповідаю, я обов'язково тобі подзвоню,
хоч обое знаємо, що я не маю її номера,
та що вже там - я навіть паспорта не маю,
о третій ночі в чужому місті, в якійсь країні,
добряче напідпитку.*

*Вже біля готелю, куди домчало таксі,
кажу водієві на його «you are welcome»:
зустрінемося в пеклі, хлопче.
І опускаю забороло.*

*Я теж міг би бути чорним наркодилером
десь у Клівленді, штат Огайо. Слухати свою музику
в салоні машини, шукати нових адептів, втюрювати їм
порошок, а на день Подяки запрошувати своїх найближчих
друзів - проституток - додому, дарувати їм фігурки янголів
і ароматичні свічки; довгими-довгими вечорами дивитися
на подвір'я, дорогу, знічев'я читати написи на банці пива у своїх
руках, засинати під якісь дебільні ток-шоу.*

*Або я міг би працювати десь на автозаправці в горах
Боснії і Герцеговини, приязно вітатися з клієнтами, знати всіх в околиці
Банської Луки, дослухатися до обідніх новин з маленького
радіоприймача, почути зранку пісню і цілий день наспівувати:
«Сараєво, серце мое», вчити своїх дітей правильно кидати ножа,
ловити рибу і збирати суници, одного вечора перевірити, чи
знають вони напам'ять слова національного гімну, а потім,*

втішений, роздати їм шоколадні цукерки.

Припускаю, що в будь-якому з можливих життів ти б
мала з'явитися. Прийти за дозою чи приїхати завправити
свою машину. Бути проституткою чи просто сестрою. Бути донькою.
Провадити дебільне ток-шоу після опівночі. Співати в церковному хорі.
Бути зіркою з найвідомішим хітом «Сараєво, серце моє», який
я, почувши по радіо, потім цілий день мугикав би під ніс.
Думаю, ти обов'язково мала б з'явитися в кожному із
моїх можливих життів, навіть не думаю, впевнений.
Але чому ти не з'являєшся тепер, чому запізнюєшся вже
на двадцять хвилин, вечеря ж холоне?!

Останній літературний вечір

*закінчився сумними віршами, дурнуватою дискотекою, на яку
п'яна компанія потрапила цілком несподівано, і твоєю
появою в моєму ліжку.*

Останній факт, щоправда, я зауважив лише вранці.

*Я прокинувся і побачив тебе поруч себе, ти спала, підклавши під
голову руку, я навіть пожалкував, що не вмію малювати,
хотілось би спробувати кількома штрихами накидати пасма твоого
волосся,
заплющені очі й стулені губи, маленький носик.*

Я посміхнувся і вкрив тебе.

*Знаєш, якщо говорити правду, то
твоє волосся найкраще з тих, що я бачив, а зморшки
навколо твоїх очей неймовірно мило виглядають, коли ти смієшся.*

*Зараз ти прокинешся і нам обом стане незручно, але тепер
немає нічого важливішого в світі за ритм твого дихання,
за твою спину, вигнуту ложечкою, і за твоє волосся, яке
лоскоче мое підборіддя.*

Спи, спи, засинай, я, здається, закохуюся.

*Яй собі знову засинаю, дивлячись на тебе й думаючи, що
літературні вечори варто проводити частіше.*

Як виявилося пізніше, її телефонного номера ні в кого не було.

Більше того, ніхто навіть не знатиме, як її звати, яку

музику вона слухає, яка зоря освітила її прихід.

Але в цей момент я сиджу навпроти неї, у мене круитьться в голові:

«Діамант дорогий на дорозі лежав, тим великим шляхом люд усякий
минав,

але я піdnіmu його і вимию, а потім обмию», я забагато курю,

вона поглядом вимагає від мене вливатися алкогольними сумішами,
вона

знає про свою силу наді мною. Вона схожа на Наталі Портман, їй це
вдається.

Цього разу я не дозволю собі запропонувати їй приготувати гарячу ванну на
травах,

не дозволю собі грatisя її волоссям, цілувати її сережки.

Вона схожа на Наталі Портман, їй це вдається, чорт забирай.

Зі мною біда. І з моїм порожнім келихом теж.

Дивуй мене поцілунком, чорт забирай, підкорюй мене, поки ти тут.

Я готовий для тебе вивчити латину, читати тобі Овідія
в оригіналі під час сексу, слухати з тобою Земфіру,
дозволяти тобі ходити в моєму халаті.

Я можу зайнятися бізнесом чи стати священиком, мати прихід у провінції,
оплачувати тобі безлімітку і приносити яйця й борошно на Пасху, хліб і
вино на Різдво.

Ти навіть не танцюєш, навіть не дивишся на мене,
не дозволяєш мені пестити твої долоні, кидати в тебе снігом,
замовляти тобі випивку,
я - Воланд, я не покажу тобі своєї слабкості.

Я завжди дбав про сюжетність поезії, про її
насиченість, про її задимленість. Не дивися довкола,
тобі я можу присвятити все життя,
писати тобі під час пересадок в аеропортах, пити за тебе

в літаках, я хочу входити в тебе, наче в мережу чи нірвану,
виходити з тебе, наче на сцену чи на подвір'я в'язниці,
кінчатись у тобі, як фільм, приходити до тебе, мов ранок.

Ти настільки поетична, що про тебе можна писати прозу, Наталі Портман,
я сьогодні прийшов для тебе, я продам тобі душу.

Я знайду тебе на околицях, в натовпі, у вузі, де ти здобуваєш таку-сяку
освіту, я купуватиму тобі диски Шопена й Вівальді, я буду співати для
тебе п'яним,
відмовлюся від дієслів у віршах, від алкоголю біля монітора,
я знову стану незайманим, подивися на мене, благаю, я твій.

Купуватиму тобі шанель, чорт забирай, пахуче мило, збиратиму
квіти в парках, злизуватиму з тебе шоколад із полуницею,
виступатиму з музикантами, писатиму серйозні есеї, даруватиму
подарунки не на свята, готуватиму сніданки, пратиму твою білизну і
шарфи,
заряджатиму твій телефон, масажуватиму твої плечі.

Падає сніг, падають твої повіки засоромленим поглядом,
я надто вульгарно тебе оглядаю, ти сидиш навпроти, ховаєш свої
секрети,
хитаєш головою в такт музиці, дихаєш зовсім нечутно,
сутулиш спину, мовчиш, я прошу в тебе вогню, ти дозволяєш, не
дивлячись.

Наталі Портман, твоє волосся позбавляє мене розуму, твої губи -
спокою, твоє мовчання - голосу.

Чорт забирай, ніхто навіть не знає твого імені, до смерті так мало часу,
я впиваюся, прикури мені, чуєш, скажи, як тебе звати, де ти народжена,
я вбиватиму конкурентів, зніматиму їх снайперською гвинтівкою,
вигулюватиму твого собаку, поливатиму твої квіти, викидатиму несвіжі
продукти
з твого холодильника.

Ти сидиш навпроти мене, я намагаюся тобі сподобатися, нічого не вийде, я
п'яний, замовляю подвійні, ти зникаєш.

*А зранку ніхто навіть не знатиме, де я був, проситимуть мене на сцену,
ніхто навіть не здогадається про ту стихію, яку я вчора вигадав,
я намагатимусь вигадати для тебе метафори, шукати тебе в місті, пити з
роптачу.*

*А скажу просто: дай мені свої руки, дивися на мене, піклуйся про мене, я
здатен плакати, як виявляється, я все ще хочу твоого волосся, слухати з
тобою музику,
возити тебе на свої виступи, притискатися до тебе спиною, бути слабким
біля тебе,
я - не найкращий подарунок, але хочу змінити все, я втратив тебе в
перший вечір,
йолоп, який пускає своє щастя на чотири сторони, і я хочу
найбанальнішого - аби
ти і далі сиділа навпроти, дозволяючи мені хоча б дивитися безсрамно
на тебе,
виходити на вулицю після дощу і думати про твою відсутність, повну
і безкінечну, як рима, сильну і чорну, як сніг уночі, говорити і*

наговорювати

*кавалки майбутніх віршів, щоб перевірити їх на слух і на голос,
нічого не бачити, спотикатися, бачити тебе в суцільній темряві,
думати про наші можливі стосунки, уявляти наші вечори, я вигадав свою
лю보в, я
хочу її любити.*

*У тебе бездоганий смак -
адже ти вибрала мене.*

*У тебе бездоганий смак -
це поза сумнівом.*

*У тебе карі очі -
це поза сумнівом.*

*У тебе карі очі -
адже ти вибрала мене.*

*У тебе дзвонить телефон -
адже ти вибрала мене.*

*Коли ти вирішила когось покинути -
ти знову вибрала мене.*

*Адже у тебе бездоганий смак.
це поза сумнівом.*

Я:

з великою кока-колою, купленою у макдональдсі,
і сигаретою.

Ти: у темних окулярах і з пакетом в руці.

Я: створений для любові.

Ти: ідеш після палкої любові.

Я: знаю про любов усе. Усе.

Ти: не знаєш, куди поділа کлючі від квартири.

Я: у синій футболці і темних окулярах.

Ти: у темних окулярах і легкому платтячку.

Я: з сережкою у вусі.

Ти: з сережкою у кожному вусі.

Я: створений для любові.

Ти: переповнена любов'ю.

Я: виходжу з метро.

Ти: заходиш в метро.

Знову розминаємся.

*Ж*іколи не думав, що пересплю з бразилійкою.

(Так, маєте рацію, я взагалі ніколи не думаю).

Отож, ніколи не думав, що пересплю з бразилійкою -
і не переспав.

Так само, як із перуанкою.

Так само, як із колумбійкою.

Так само, як із аргентинкою.

Зрештою, так само, як із усіма жінками

Латинської Америки.

Так само, як із японкою

чи гарячою африканкою.

Виняток хіба що зі шведкою,

бо думав, що з нею пересплю -
і не переспав.

Так само, як із словенкою.

Так само, як із грекинею.

Словом, є ще заради чого продовжувати пісню
довжиною в життя.

*Тепер, поки ти спиш, яблука падають.
З цього вірша і розпочнеться нам осінь.
На цих словах і закінчиться літо, оце наше перше літо,
в якому ночі були такими спекотними, а ти -
такою гарячою, що доводилося до сну загортатися
в мокрі простирадла, і в темряві було видно, як
повільно випаровується наша молодість,
і як ще повільніше минає час, залишаючи по собі
запах розпеченої пилу і запотілі вікна.*

*Починалося нове століття, яблука падали, ти спала,
і я виходив ловити ті яблука, аби не гупали так, як війни,
бо в такому разі не зможу захистити тебе,
пів континенту доведеться пройти, аби принести тобі
квіти і посмішку, і я ловив ті яблука, і вони пахли*

найкраще в світі.

Здається, так пахне у тебе за вухом.

*А між тим приходив ранок, і я біг будити тебе,
відчиняючи вікна світлу й приносячи росу для вмивання
цілими пригорщами.*

*А далі, ти пам'ятаєш, ми виходили до саду
лежати в купах жовтого листя, і хмари пливли над нами,
як зотлілі імперії, бо осінь - найкраща пора для прощання
з тиранами, для блукання поміж руїнами,
для прибирання цвинтарів.*

*Але й цвинтарів уже не знайдеш, і стежку до них забуто,
тому переглядали вицвілі фотографії, закутавшись у пледи на ґанку,*

розгортали книжки вбитих поетів, сторінки в яких так пожовкли,
як наша пам'ять,

І любові ставало між нами більше:

так, наче маємо жити й за тих, кому це не вдалося,
тому надвечір вимикали в кімнаті світло,
розсували фіранки і дивилися в темне вікно,
за яким лежала затихла й погасла Європа, лежала,
як мапа чи жінка, лежала тендітна й заплакана, наче скрипка,
і так це було зворушливо, що ми простягали одне до одного
руки і переплітали пальці, засинаючи в тій розкоші.

Або гуляли старими містами, в яких, напевно, вже ніхто не живе,
бо були вони або порожніми, або вщерть забитими
нетутешніми юрбами; ховаючись від дощу,

забігали в церкви й каплички і там ціluвались,
а потім втікали, налякані майбутнім покаранням,
оглядали пам'ятники, невідомо ким і кому поставлені,
переходили мости над річками, в яких вже нічого й ніхто
не відзеркалюється, хіба лише те, що
ми приречені,
приречені Історією,
приречені жити.

*I в одну з ночей, коли я впіймаю останнє яблуко
і нечутно повернуся в ліжко, аби ти завагітніла,
нам насниться не минуле і навіть не майбутнє:
нам насниться музика - не якась конкретна, Бетговена або Бартока,
а цілком неймовірна - безмежна, безбережна і
тепла, як твоє дихання.*

Я приношу щастя - після мене швидко виходять заміж.

Приношу всім, окрім себе.

Але що поробиш, хтось же мусить

бути Санта-Клаусом, святым Миколаєм,

Рознощиком піци, жінкою за викликом.

Я приношу щастя, я приношу щастя.

Вулицями повзуть останні перехожі,

зачиняються магазини, місто засинає,

стишують ритм останні коханці,

згасають і знову запалюються вуличні ліхтарі,

а з величезного екрана в центрі міста все

висвічуються й оголошується напис:

я приношу щастя - після мене швидко виходять заміж.

Інформація прозвучала на правах реклами.

Явийшов сьогодні з дому близько четвертої,
у білій футболці, з мокрим ще волоссям;
сонце горіло крізь крони дерев, висаджених обабіч дороги,
і я надягнув сонцевахисні окуляри,
увімкнув музику в плеєрі, пришвидшив ходу
і подумав, що жити все ж варто було,
хоча б заради цієї подвійної фуги в фіналі
дев'ятої симфонії Бетговена, хоча би заради неї.
Хоча би заради винограду, який достигає щороку,
а також заради ранку, який заскочить тебе за читанням
сумної повісті, так само заради тої есемески, що
прийде під час грози і враз стане затишно.
Я пройшов кілька перехресть, покивав головою
у відповідь на привітання, подивився на небо -
коли ж настане «бабине літо», коли полетить павутиння?

Врешті, це відомо кожному школяреві і кожній учительці:

коли ти, замисливши́сь, переходи́ти меш вулицю на червоне світло,
а хтось, так само задумавши́сь, не встигне загальмувати,
тоді не врятує навіть оте тепле й м'яке павутиння, що летить
просто тобі в обличчя, не врятує зів'яла кульбаба
в спітнілій руці, тому йтимеш сторожко,
ніби босий гірською стежкою,
яка рясно всипана хвоєю.

Послухай, яке галасливе це місто, таке, ніби
у ньому ніхто не сумує, ніхто не чекає; таке сонячне,
і пахне, як свіжа газета чи дбайливо випрасувана сорочка.

Пройшов маленький дворик за старим парканом,
зауважив там гіацинти, на годиннику майже п'ята,
я прийшов до потрібного місця і, хоча спізнився
на якихось п'ятнадцять хвилин, ще якийсь час стоятиму,
до сонця мружачись.
І вітру не буде.

Я

Якщо я помру - стану твоїм янголом-охоронцем.
Просто люби мене, і я захищу тебе від усіх
бродячих псів цього міста, від усіх комарів і спеки.
Клич мене на ім'я, і я починатиму тебе цілувати
за кілька хвилин до твого пробудження.
Згадуй про мене частіше, і я пильнуватиму,
щоб на твоїй кухні нічого не пригорало.
А поки я живий, дозволь мені дозволяти собі все,
що я хочу з тобою зробити.
Дивися на мене тепло, і я поламаю ноги
всім паркувальникам, які псують тобі настрій.
Можеш мене навіть прибити, та я все одно
ляскатиму тебе по сідницях у людних місцях.
Цілуй мене із заплющеними очима, і я буду судомно освідчуватися,
коли все в тобі пружниться й стискається.

Дзвони мені за будь-якої нагоди, хоч зараз, коли це читаєш,
і я не тямитиму себе від щастя.

Дозволь повільно знімати з тебе трусики,
і я очищатиму воду, яку ти п'єш.

Дозволь зривати з тебе трусики,
і я тільки це й робитиму.

Просто люби мене, і я й далі ніяковітиму,
коли ти до мене всміхаєшся.

Просто люби мене, і я буду твоїм янголом,
твоїм охоронцем.

Там, на іншому боці світла,

існує реальність музики.

Жінка, яка стоїть за вікном потяга

і усміхається до тебе, - це просто жінка,

волосся якої шукатимеш на подушці

і не знайдеш.

Бо з любов'ю переважно як із бюстгалтером:

рідко коли вдається розстебнути з первого разу,

і справа не в фарті чи в навичках, а в руці,

що дрібно тремтить, коли зупиниш її просто посеред міста,

зануриш пальці в волосся

і поцілуєш.

Там, на іншому боці музики,

існує реальність голосу.

Жінка, яка стоїть за вікном потяга,

зранку подзвонить тобі і скаже: «ЦілуЮ»,
так, наче можливо цілувати голосом,
і ти раптом зрозумієш, що насправді - можливо.

Там, де реальностей - купа куп,
але не існує вашої, окремо взятої, спільної,
там існує бажання битися.

Ось так просто: меч - із піхов,
і трощити, ламати цей світ,
аж поки він упаде і тихо скаже її голосом:
добраніч.

І воювати доведеться до першої волосинки,
яку я обов'язково колись знайду.

*Уявляєш, я так скучив, що перечитав
усі відкриті листи до уряду і міжнародних організацій,
які ти підписала.*

*Свобода слова, політичні репресії чи навіть глобальне потепління -
я перечитав усе.*

*Лежу чи сиджу, читаю, намагаюся думати,
будь-який асоціативний ряд закінчується твоєю піхвою:
починаю думати про мандарини, а закінчую твоєю піхвою;
згадую уряд чи розклад руху потягів, а закінчую твоєю піхвою.
Це неможливо, у це годі повірити -
можеш відважити мені ляпаса або не брати слухавку,
але я думаю про молекулярну фізику, а потім -
ну ви здогадалися, вся ця парадигма асоціацій -
будова всесвіту, безмежність, зірки, польоти на Місяць,
Штати, макдональдс і винахід інтернету, і-мейли, на які не встиг*

відповісти,
стара добра Європа, війни і любовні інтриги, пошта на конях,
паперові листи, зализування конвертів, марок - і твоя піхва.
Або геть по-іншому: сніг за вікном, світло фар, стищена музика
у салоні автомобіля, от не забути б зарядити плеєр,
врешті знайти шнур, навести лад у шафі, викинути все непотрібне
к бісовій матері, пекло, вогонь і вода, як же тут гаряче,
Еронім Бош, крики - і твоя піхва,
хоч це й неможливо, хоч у це й годі повірити.
Думаю про все це, а ти, напевно, все підписуєш відкриті листи
до уряду і міжнародних організацій.
Перечитаю все, аби хоч у такий спосіб спробувати бути ближче
саме тепер, цієї миті, коли ти, засинаючи, скручуючися калачиком.

*Помирати - соромно,
особливо - о 21.30, коли саме мають
розпочатися теленовини на
Першому.*

*Соромно помирати, якщо
останнє, що бачиш - вогні
літака, який заходить на посадку
в аеропорту біля Krakova.*

З цих причин і не помираю.

*Натомість уже добрих дві години
стирчу перед монітором комп'ютера,
раз у раз натискаючи F5,
але поштова скринька і далі порожня.*

*А ти обіцяла написати листа,
ти обіцяла написати листа.*

*Я й далі вдивляюся в екран,
намагаючись розгледіти твого листа,
але бачу лише
рекламу нового лосьйону після гоління
або:
то результати футбольної прем'єр-ліги,
то черговий скандал навколо церкви
Посольства Божого в Києві.*

*(От би піти у Посольство Боже, думаю,
отримати мультивізу до раю.
Посольство Боже - це тобі не Євросоюз,
може і вдатися).*

*А ти обіцяла написати листа,
ти обіцяла написати листа.*

*Твого листа немає – тільки
час від часу мушу видаляти спам,
листи із запрошенням на мітинги чи пиятики,
Livejournal'івську розсилку: мовляв,
ваши записи прокоментували.*

*А ти обіцяла написати листа.
А ти обіцяла написати листа?
А ти обіцяла написати листа!*

*Новини закінчилися,
по ящику – знову безкінечна мелодрама,*

літак давно приземлився, пасажири вже вдома;
і перед вимкненням комп'ютера
пишу листа до Програміста
з проханням або оновити все, перезавантажити,
або знищити к бісовій матері.

F5 or delete.

Жа швидкості сімдесяті кілометрів на годину
ми виїхали з міста, в якому
почали засвічувати ліхтарі на центральній площі.
Сонце було справа, ледь над землею,
яскраво-червоне, скоро мало й зовсім зникнути,
але ще виривало з холодного туману крони дерев:
також червоні, помаранчеві, де-не-де зелені, жовті.
Машина виїхала на пагорб,
і перед нами відкрилися Татри:
гromадилися, синіли, зникали в хмарах,
Татри перед першими заморозками,
плавний рух авта гірською трасою,
світло фар і невеличких мотелів обабіч дороги,
маленький букетик квітів у твоїх руках,
приглушенна музика на хвилях якоїсь радіостанції -

так я все це й запам'ятаю.

Саме тоді й прийшла есемеска,
я прочитав і довго вдивлявся у вікно -
сонце якраз зникало, день уже тлів, і я сказав тобі:
помер мій знайомий, режисер.

І більше нічого, тільки це.

Ти крутила в руках той маленький букетик,
ми якийсь час дихали мовчанням,
а потім ти промовила: «О, Вівальді!»
і зробила радіо гучніше.

Авто мчало на Схід.

*Дівчина розпускає волосся перед дзеркалом
і йде від нього назавжди.*

Ось і все.

Все, що по ній залишилося:

хламідії, уреаплазма.

*Він сидить за бар-стійкою, цмулить пиво,
вона їде в потязі, аби ніколи не повернутися.*

*По ній залишаються тільки: волосся на його гребінці
і хламідії, уреаплазма.*

Уреаплазма, хламідії

*пливуть йому перед очима,
коли вона засинає на своїй верхній полиці.*

*Він не вбиватиме їх, залишить на спогад,
доглядатиме, оберігатиме.*

Коли вона зранку прокинеться в іншому місті,

*в якому почне нове життя,
він вийде з бару і поплентастися додому,
у своє холодне і безлюдне, як пустеля, ліжко.*

*Він загортастися в ковдру, заплющує очі,
на самоті з хlamідіями, уреаплазмою,
віч на віч зі своїми останніми друзями.*

*Сам на сам із залишками свого кохання -
хlamідіями, уреаплазмою.*

*У мене не було грошей на таксі,
тому я пішов додому пішки - через усе місто.*

Дорогою зустрів пса, який пішов за мною:

*добрий пес - дворняга, такий же нещасний,
так само без грошей.*

*Я так розчулівся від цього вияву любові,
що захотів з ним чимось поділитися,
але не мав нічого, крім ключів, телефона і болю в голові.
я пообіцяв йому безсмертя, але йому було насрати на це,
врешті, як і мені.*

Певно, має собі десь якусь сучку, йому й цього достатньо.

*Я ж не маю навіть цього, маю хриплій голос Джо Кокера
в плеєрі і кілька сигарет у пачці.*

*Розумієш, собако, - вибач, що так тебе називаю, -
головне - це наша міцна чоловіча дружба, розумієш?*

*Але йому й на це було насрати, він розвернувся
і пішов собі в інший бік.*

*Мабуть, йому було просто нудно, але я виявився
ще більшим занудою із пропозиціями міцної чоловічої дружби.
Прийшов додому і написав про це вірш.*

*Д*ай мені, дай, ну дай, мила моя,
а перед тим кажу:
у тобі грає циганська музика, якесь безкінечне радіо,
у твоєму голосі - неіснуючі материки, на яких живуть кочові племена.
Вісім демонів рвуться тобі з очей, аби повизбирувати
пахучі зернятка кави, аби станцювати навколо вогнища.
Між твого волосся надимаються вітрила, дерев'яні щогли,
скриплять старі велосипедні колеса, із твоїх губ
можна збирати пісок і водорості, луску риби і древні монети.
У твоїх руках - старовинні мапи і кольорові метелики,
фрукти й індійські прянощі, браслети зі слонової кістки.
Серце твоє - сурма на замковій вежі, опівнічні лови, погоні,
сотні свічок, канделябри і мідні бильця королівського ложа.
Шкіра твоя - дзеркала, оксамит і олія зелених оливок,
персики й сливи, налиті сонцем, вино із потрісканих амфор.
Дотик твій вартий битви, пісні або молитви, лиш на гірських
вершинах квіти подібні знайдеш, сни маєш сплетені з хвої,
вітру і ніжних обіймів.

*Г*раптом усе стане ясно - у цей момент,
підсвічуючи собі мобільним телефоном у темній кімнаті,
намагаючись намацати ручку дверей,
нічого не перекинути, не вдаритися:
це не твоє серце так гучно гупає,
а просто тиша навколо - як перед сну,
бо смерть - це навіть не кімната,
і навіть невідомо, чи простір,
а просто щось темне, де нічого не чути,
і це не спокій, і навіть не розслабленість,
а радше - нічого, навіть не чорне нічого,
бо в смерті немає кольору, немає запаху,
у неї є тільки ти, бо смерть - це ти сам.

Чекаючи на тебе під пам'ятником у центрі міста,
нервово поглядаючи на той же мобільний телефон,

цього не відчуваєш, а в темній порожній кімнаті - так,
і це не вигадки поетів або художників, містиків чи священиків,
просто стояти на свіtlі, мрежачись і глибоко дихаючи,
це можливість бачити, в тому числі і себе, і світло, і так легше
не думати про дурниці (як тоді сліпим, що їм допомагає встояти?),
зауважувати тільки якісь непотрібні речі - може, сміття під ногами,
або розглядати людські обличчя в транспорті навколо,
вдивлятися в їхні зморшки, руки, часом засоромлено відводити погляд,
вдавати, що дивишся крізь них, крізь цих людей,
і десятки разів обходити той дурнуватий пам'ятник,
і крутити в руках той дебільний мобільний телефон,
і починати нервуватися, і коли ти - зовсім несподівано -
підійдеш, не знати що сказати, лише посміхнуся.

*I не треба паритися, просто сісти на траву
і доторкнутися рукою до теплої землі, заплющити очі,*

вимкнути музику в плеєрі, аби чути значно менше,
прислухатися, аби чути значно більше,
потім подивитися навколо й побачити тебе,
здивуватися і зрадіти, і цілком по-дурному
приховати цю свою радість, а за мить пожалкувати про це,
і відчути неймовірну відвагу до говоріння,
але не знайти про що говорити, і в твоїх очах
побачити, що ти все розумієш.

Кінець-кінцем, опинитися в темній кімнаті,
підсвічувати собі мобільним телефоном,
майже нічого не бачити і нічого не хотіти,
особливо - зрозуміти все це, бо в кожному разі
наприкінці партії або матчу (називай як хочеш)
Бог (чи хто там?) виставить тобі рахунок:
Сорок баксів плюс чайові.
А якщо ні, то все було намарно.

Стипендія

*Хлопець біля магазину попросив сигарету
я дав він подякував
дякую міністру культури я відповів
кондуктор перевірив мій квиток і подякував
дякую міністру культури
знайомий у якого я зичив колонки
а вони зламалися сказав ну дякую
дякую міністру культури
мобільний оператор дякує мені есемескою
за поповнення рахунку
дякую міністру культури
одна каже мені слава Богу що ми розійшлися
дякую міністру культури я відповів*

інша каже дякую долі і сліпому випадку
що ми зустрілися в цьому безмежному світі
у цьому мільйонному місті
менше пафосу кажу я дякую міністру культури
ще інша нічого не каже невдячна
дякую міністру культури наполягаю я
бабуся якій звільняю місце в автобусі дякую
дякую міністру культури
електронна поштова скринька з назвою оргкомітет
дякую мені за згоду виступити на їхньому фестивалі
дякую міністру культури скринько
стриптизерка дякую за банкноту яку відправляю їй в ліфчик
дякую міністру культури
таксист дякую за поїздку
дякую міністру культури хоч він нікуди й не їздив

міністр культури мабуть саме розгрібає якісь папери
що стосуються шопена міцкевича дерев'яних церков
навіть не здогадуючись як цей вірш пишучись
починає дякувати міністру культури
стоматолог каже дякую що вибрали нашу клініку
дякуй міністру культури
моя чорношкіра викладачка англійської
дякує всім за увагу і прощається до наступного заняття
ти що кажу я чому всім дякуй міністру культури

*Поети найменше пишуть про літо.
Простий підрахунок дозволяє стверджувати,
що з усіх пір року в поезії лідирує осінь
(кожен поважаючий себе поет
мусить висловитися про листя, хмари, смерть,
занепад, холод, грози, вітри).*

*На друге місце впевнено виривається весна
(хіба ж можливо оминути народження, зеленіння,
прихід тепла, довшання дня, сонце, березневих
котів, авітаміноз?).*

*Бронзову сходинку займає зима
(заметілі, мороз, рипіння снігу, тепло і затишок
дому, довгий сон).*

*А що з літом, ну що з літом?
Поетам теж потрібно ходити у відпустку.
Не кажучи вже про те, що поезія
теж має святе право від них відпочити.*

Ху і як завжди:

о четвертій ранку приходжу до тями
в стриптиз-клубі, переді мною віскі з льодом,
сигарети (я знову курю?) й Агнешка.

Дивно, я не пам'ятаю, як сюди потрапив
(останні спогади - мексиканський бар, нас шестero,
співаємо пісню про дуба), але пам'ятаю, як її звати.

Ну і як завжди: бавимося розмовою.

Я, наприклад, кажу, що ніколи не ходив у стриптиз-клуби
з дівчиною, мало би бути цікаво. Вона
відповідає: часто до нас так приходять, парами, але
нічого особливого, потім просить прочитати їй якийсь вірш
(звідки вона знає про вірші?), каже, що українська мова
їй подобається.

Я довго міркую, що б такого небанального в неї спитати,

і врешті питаю:

*як це - бути стриптизеркою? Агнешка каже,
що всі її про це питаютъ.*

Знаєш -

кажу до неї -

*мій видавець, коли я вислав до нього рукопис збірки,
відписав: «слухай, там все про жінок і алкоголь, так
і має бути»? Хз, я не знаю, як має бути, але так просто є.*

Мабуть, я здаюся їй нудним.

*Як буде називатися твоя наступна книжка? - питає вона,
і я нарешті відвожу погляд від її грудей.*

*«Сорок баксів плюс чайові» -
відповідаю.*

А якби я тебе поцілувала, ти б назвав книжку «Агнешка»?

Я прицмокую і

погоджуєсь.

Агнешці смішно, каже:

всі ви однакові, от ти б назвав книжку «Агнешка»,
а мене ж насправді не Агнешка звати.

Я жартую, що обкладинкою була б перша сторінка її
паспорта. Жарт виявився не таким вже й смішним -
до того ж п'яний я погано говорю іноземними мовами.

Ну і як завжди: вона розповідає
про Кубу, охоронця, який на роботу приносить суп
у банці, про манікюр, який доводиться робити двічі на тиждень,
про ще щось,
про свій відпочинок у Чехії, про ще щось і
ще щось.

Я киваю головою і розглядаю
її груди.

Вона розповідає про ще щось і ще

щось, словом, як завжди.

Виходжу у холодний весняний ранок:

їздять автобуси, відчиняються магазини, я викидаю пачку

цигарок у смітник, бо знову не курю,

ну і як зажди: я хочу спати, але ще більше хочу їсти,

купую хот-дог на розі, сідаю в таксі,

на радіохвилі -

реклама прального порошку.

У черзі до музею

А так одразу й не скажеш, що вона -
гаряча штучка:
у прямокутних окулярах, якихось бездонних
шортах, у футболці (на два розміри більшій)
з написом *I love Paris*, в сандалях, обличчя -
як у класичної вчительки (з порнофільму).

На це я й повівся.

А так же зразу й не скажеш, що вона -
гаряча штучка:
з мінусовим розміром грудей
(ну правда, навіть у мене більші!),
з товстелезним туристичним путівником у руках,
без жодної косметики.

На це я й повівся.

А так одразу й не скажеш, що вона -

гаряча штучка:

особливо, коли ціле життя чекаєш еспанку,

а вона - британка,

коли любиш брюнеток,

а вона - білявка,

коли вона на тебе зовсім не дивиться.

На це я й повівся.

Слухай, - зовсім несподівано сказала вона,
раптом відвернувшись від холодильника, гола,
розпатахана, як правда. - Я хочу зробити з тобою
інтерв'ю, що ти на це?

Я похолос, але за кілька секунд таки зміг
вдати зацікавлення і навіть підняв брови.

А я ненавиджу ранки і думав у той момент саме про це.
Мабуть, чесніше було б їй про це так прямо
й сказати, попросити, щоб не заважала думати,
відчепилася, дала спокій, попиздувала, зрештою,
на свою роботу, або просто замовкла, словом,
повестися, як справжній чоловік, але ні, ця дурна вихованість,
я не міг собі цього дозволити, особливо у неї вдома,
та ще й на третій день знайомства. А я ненавиджу ранки.

І думаю про це кожного ранку. Шкода, що вона не вміє читати

моїх думок, шкода, що ранок, і що вона продовжує:
ти перекладений на десять мов, а такий молодий,
і широка громадськість має дізнатися про тебе,
твої погляди, твоє життя, давай, буде цікаво!

А я ненавиджу ранки. Але ще більше ненавиджу
широку громадськість. Особливо зранку.

А вона навіть не розуміє, що перекладений зовсім
не я, а вірші, а вірші - це власність мови, нічого більше;
я ж перекладений хіба мовою доторків, та й то
насправді тільки однією жінкою, і вона
чekaє на мене в іншому місті, я ж перекладений
тільки мовою доторків, полохливих нічних пробуджень,
коли прокидаєшся тільки для того, щоб переконатися,
що вона тут, поруч, спить, я ж перекладений, як провина,
за яку ніхто і ніколи не попросить прощення. Широка громадськість,

для чогось ще раз наголосила вона, має дізнатися про твоє існування. Я глянув на неї й подумав, що деякі речі вдаються ій краще, ніж журналістика. Уявив, що широка громадськість із зацікавленням може дізнатися про те, що мене надихає, які в мене творчі плани, над чим тепер працюю і кого із письменників ціную, бо про що ще могла вона запитати?

А я ненавиджу ранки. Можливо, якраз за такі пропозиції інтерв'ю, за свою безпорадність і розгубленість, ніякість, цілковиту нульовість. То що скажеш? - забила вона останній цвях у мою симпатію до себе. Я зачерпнув ложкою кукурудзяних пластівців під йогуртом з горішками, шматочками банана і полуниці, і відповів правду:
ЦЯ ТВОЯ ЗДОРОВА ЇЖА КОЛИСЬ МЕНЕ ВБ'Є.

Плюс Чайові

Різдвяний лист із латвійського Вентспілса

Містечко, яке вночі вимирає і тоне в снігах,

Мова, якою не скажеш ні «ох!», ні «нах!»,

Кімната, в якій сидиш і в якій помреш, -

Ти ждеш.

Містечко, яке вночі вимирає, його вогні,

Які горять на снігу і гаснуть в моїм вікні,

Відсвічують, як монети, кинуті на глибину, -

Я жду.

Ти тут напередодні Різдва. У містечку зима

Така довга, сніжна, липка, затяжна,

І море накочує хвилі, громить, як твоє ім'я,

Любове моя.

*Місто, яке вночі вимирає. Воно, як сніг,
Тихо тобі лягає, як пес чи коханий, до ніг.
Їх скільки у тебе було і скільки є -
Я кохаю тебе.*

*Містечко, яке вимирає, його сліди,
На карті ледь знайдеш, пальцем води
Взад, уперед, але біля моря, біля води
Ти його знайди.*

*На центральній площі, як гріх, як прах,
Я чекаю на тебе: як ох!, як нах!,
Я вселенську вічність кричу і мовчу -
Я тебе жду.*

Я дивлюсь у вікно, але там лише сніг,
Який летить безтурботно, як сміх,
І падає на мости, дахи, бруківку, кашкети –
Оде ти?

Я далеко, як сни, недосяжний, як в снах,
Твої поцілунки, губи, яким би заздрив Аллах,
Нас зовсім не двоє, крім нас на землі –
Тріє царі.

Містечко, яке вимирає вночі і вдень не живе,
Воно нагадує то нас, то мене, то тебе,
Зглянься, пиши і коли не спатимеш най –
Вийди у скайп.

Містечко на березі моря: вокзал і порт

Чекають на тебе, і я, як слот,

Як розетка, як вимикач, як USB -

Я клянуся тобі.

Містечко, яке вночі вимирає, а я - із ним,

Зникаю у ліжку, як піт твій, як стогін, як дим,

І не знаю, з ким ти тепер, і з ким була -

Ти моя.

Містечко, яке без тебе вмирає ітоне в снігу,

Я в ньому, як в клітці, як в пеклі, я так живу,

І коли шукатимеш жаданого, як кокаїн,

Я - він.

Містечко на Півночі: море, дощі, сніги,

Твоя відсутність, запах твій, очі, твої листи,

Знай: для кого ти жила, шукала і не могла знайти.

Я - це ти.

Вальс для тебе

І все, що пам'ять стирала і не змогла:
Усмішки, імена, поцілунки, твої слова,
Голос твій, руки, поворот голови,
Волосся і очі, музику, плюскіт води,
Час, який проти нас і який за нас -
Всі ми старіємо, і який же це джаз
Впасті в твої обійми і бачити тільки це:
Світло, бретельку, шию, твоє лице,
І ніби нічого не було, і досі цей світ
Торкається нас тихо, як губи - твоїх повік,
І вечір нас взяв за руки і так несе,
І дві тисячі десять на вулиці, і тільки твоє лице,
І музика, яка в тобі, і яка - це ти,

*Симфонії твоїх пліч і хіп-хоп, понти,
І все це триває вічно, як колись - урок,
І вселенські страждання стишують, стишують крок,
І заїло платівку, і тільки твоя рука -
Як релігія, як ікона, як вголос - твоє ім'я,
І якщо десь на світі існує рай,
Ти заплутуй волосся, і не минай, не зникай,
Бо рай - весь цей рай - у твоїх губах,
Який же я ідіот, я банальний, я повний крах,
Я лузер, коханець, твій міст і стіна,
І музика, музика, музика, і тільки твоя рука,
І немає усьому цьому кінця.
І тихо, безмежно тихо, як в небесах,
Чути твій видих і вдих, мовчання, цей погляд, ах,
І хай мене забере, забере, забере*

Час - і несе, і несе, і несе, і несе,
Ти тільки тримай за руку мене,
Тільки не відпускай, і хай твоє лице
Буде десь близько, на відстані подиху, в снах,
Який же я ідіот, я банальний, я повний крах,
Ти - скрипка, вино, і в твоїх очах
Світанок сходить, я повний крах,
Повільно, безжалісно, колами по воді,
Слова про тебе зникають в мені,
І нема вже нічого, я повний крах,
Твоя рука, твої очі, платівку заіло, крах,
Я твоя невдача, я щастя твоє, я твоя стіна,
Я - тепло внизу твого живота.

*Все, що у мене є - твій віддалений голос,
Від якого в мені, як на воді, розходяться кола;
Вони кольорові, пахучі і теплі (о де я?!),
Як твій живіт, як любов, зрештою, як батарея.*

*Все, що у мене є - твої кольорові світлини,
Папка в лептопі, п'ятнадцять фото і довгі, як зими,
Вії твої, зіниці, які бувають веселими, добрими, злими,
Вони вдивляються в мене і я зливаюся з ними.*

*Все, що у мене є - в телефоні твої есемески,
Короткі, веселі, безглузді, довгі, ранкові,
На шкірі моїй проступають, як палімпсести, як фрески,
Я - згусток для тебе квітковий тепла і любові.*

Все, що у мене є - тіні, що довжаться, тіні,
У хитросплетінні мене і тебе, нічний і осінній -

Спомин,

Далекий, як ти, і нестримний, мов стогін,
Пахучий, колючий, так ніби ми спали на сіні,

Ніби навколо ліс і над нами - так близько - небо,
Ніби в тобі зовсім не я, а безмежне гаряче небо,
Все, що у мене є - це квіток до тебе,
Це квіток до тебе, квіток до тебе.

Все у нас вийде, буде і збудеться,
ось тільки б знайти на що опертися.
Ти просто не бійся: живи, як вулиця.
Перед пострілом снайпер не хреститься.

Ось так і ти: роби свою справу,
покинь Батьківщину, кохану, а мову
заший, як заначку. Втечи у Прагу
або до Відня. Й свого валідолу

не давай ні кому, навіть попутнім
жінкам, чи то пак попутницям.
Зуби зціпи від болю і люті.
І все у нас вийде, буде і збудеться.

*До весни вже так близько, що, здається, от-от
Піднімеш голову, стишиш крок і відкриєш рот:
Птахи літають так низько, немов небеса
Тихо катяться вниз, як цей світ і твоя слюза.*

*Данте мав рацію: пекло всередині нас, і шлюз,
Десь справа від серця, одразу над шлунком, плюс
Ключів від нього ні в кого нема, і нерівний пульс,
Як азбука Морзе, підказує коли ухилятись від куль.*

*Я вертаюсь додому не сам, а з ромом і сумом,
І б'ється, як струмом, спогад про тебе, і суне
На мене зсередини, і живу я в тривкій напрузі,
І зими залишилось вже мало, як вірних друзів.*

*Я пишу ці рядки і почиваюсь, як бовдур.
Але час надійде і ти до мене залізеш під ковдру,
І всю цю гарячу вічність - поки не спиться -
Я тобі шепотітиму в вухо ніжні дурниці.*

*Ми всі залишимось серед цієї зими,
Серед снігу потонемо, безпорадній поснулі,
Як дзенькіт напнutoї тятиви - реви не реви,
А все ж ми розтанемо, як у тьмі трасуючі кулі.*

*Тобто не в темряві, а в сліпучій німій білизні,
Вибрали, як назло, з сотень мільярдів безодень
Цю: снігову, смертоносну, чужу, і вві сні
Попрощавшись з життям, відійдемо, як в матері води.*

*Ми зіткані з інею, ми вишиті із біди,
Як зліпок, як фотографія, як гербарій:
У пам'яті лишаться тільки відбитки, сліди, а ми
Наче й не існували, наче й не були в парі.*

*Заплющ очі і тихо мені повтори:
Прощай, моє серце, між криги, снігів і морозу
Я буду ранковим серпанком, відтінком імли,
Я буду землею, в яку ти розтанеш невдовзі.*

Цикл моїх віршів про осінь - такий, як твій місячний цикл.

Я не хочу нікого вразити, просто висловлюю спостереження.

*Я довго дивлюсь у вікно, поволі старію. Від цієї думки кадик
Повзе горлом, як ліфт, підперезаний сухожиллями й венами.*

Я вдивляюсь в вікно, виглядаю тебе, намагаюсь підслухати стук

Твоїх стомлених кроків, усе ж від яких:

Повітря хвилюється і тремтить,

Листя вовтузиться, шурхотить,

Небо проміниться, палахкотить,

І як з твоїм наближенням від тих кроків

Віконні шиби дзеленчать, як моя аорта.

І коли старість, немов на вокзалі, зустріне, як родичів, нас

Серед бід, катастроф, блискавок, епідемій, у дощ і в темінь,

Я боронитиму тендітну беззахисність твоїх зап'ять,

Якщо смерть існує, чого я до кінця не певен.

*Ї*вже не впізнаєш оці голоси,
Ніколи-ніколи, бо їх нема.
Коли ти витягнеш труп із води,
Сядь на березі й закури.

Встань над водою й промов слова:

Допоки неба, вогню й води,
Пам'яте, ти, мов хвиля стрімка,
Веди мене звідси, тягни, неси.

Бо є тільки ти і є голоси:

Ідуть тобі в сон, коли ніч жахка,
І звучать тобі так, як плюскіт води.
А ти лиш римуєш їхні слова.

І що б там було - смерчі, вітри,
Коли тебе смерть забере, як гроза,
Лиш не помирай, не зникай, говори!
І я почую твої слова.

Я приїхав в Одесу, як Одіссея,
і ступив на піски, що спиняють море.

Якщо смерть існує, то, певно, в цей
аreal не заходить, пізнавши до-ре
музики хвиль, що спиняють піски.

Лише вітер тут відчуває свободу,
надсилаючи, як вихідні дзвінки,
людські голоси. Відтоді,
як приїхав сюди, все у згадках - Ітака.

Я усе відстраждав, і любов пережита лукава.
Перед майбутнім всі німі з переляку.
Я хотів не писати, але не маю права.

*Хотілося написати вірш для тебе пафосно і цікаво,
Щоб у ньому зірки горіли і гріли, як кава в термосі,
Щоб його друкували в хрестоматіях і частіше перекладали,
Читали на мітингах, поминках, ювілеях і в День Незалежності;*

*Хотілось створити тобі релігію і стати її пророком,
Малювати з тебе ікони, творити дива зухвалі,
І сидів я ночами перед своїм добитим лептопом,
Підбирав слова і дивився на тебе, поки ти спала.*

*І сидів я так довго, що врешті кинув курити,
І за вікном моїм літо нечутно змінилось на осінь,
А я пестив і цілував тебе, не минаючи ані титли,
роздягав і вночі вкривав твої ноги босі.*

*I ось щойно тепер, вночі, у цім світлі місячнім,
Ти сказала таке, задля чого, напевно, й існує мова:
«Коханий, у мене затримка місячних».
І я відповів, що це просто - чудово.*

*Мені казали, що в мене немає голосу,
Темне минуле і труднощі з алкоголем,
І, як інколи пишуть газетні полоси,
Змішує пиво з горілкою, риму - з болем.*

*Мені казали, що в моїх віршах брудно і холодно,
Біблійний туман і печаль вокзальна.
На це кажу: у моїх віршах вітри, як жіночі стогони:
Помірно континентальні.*

*Мені все частіше плескали і подавали келихи,
Казали: вірш - це ріка, яка тече до небесної брами.
Але ж у цієї річки є всього два береги:
Один у пеклі, а інший - під моїми ногами.*

*Бо слава приходить, лягає під тебе і промина,
І книги твої на самокрутки колись порве.
А вірш – це вміння сказати оці найпростіші слова:
Я кохаю тебе, я кохаю тебе, я кохаю тебе.*

*Я думаю, що поезія – це коли ти програвся в карти,
Коли туз накриває даму, і ти виходиш курити.
Коли ніч огортає місто, і вже не смішать жарти,
Бо в повії, яку ти зняв, на горлі сліди від бритви.*

Я точно знаю, є в мені щось від нечистого.

Я би сказав, що є навіть і від брудного.

Коли я знімаю з тебе панчохи, наче намисто,

У тебе між ніг розквітають пелюстки української мови.

Мова дає життя поезії, ділиться сигаретами,

А за потреби зичить на пиво і презервативи.

Поет входить у вічність, як тенісист між сетами

Входить у душову кабіну для відновлення сили.

Поет завмирає в подиху, у його чистій свіжості,

Зазвичай користується голосом, жестами.

І у його світlosti, у його блаженній нетлінності

Слова стають зримими, але безтілесними.

Суть поезії полягає в воді.

Хоч вона не така проста - ця вода.

Здається, це опозиція до землі,

Антиповітря, вивернуті небеса.

Суть поезії полягає в війні.

Хоч вона й безнадійна - наша війна.

Є ті, хто шукає суть у вині.

Шукали і ми - не знайшли ніфіга.

Суть поезії полягає в спині.

Я теж здивувався - яка ще спина?

Але якщо Поет написав, що в спині,

Чи в труні, чи в сосні, то правда - така.

Суть поезії полягає в коні.

Бо з нього роблять коньяк - із коня.

Є певні принади у цій верховій їзді.

Але істину скаже наступна строфа.

Суть поезії полягає в пизді.

Суть цього світу й людини - така:

Вилізеш звідти, як кріт із землі,

І аж до смерті римуєш слова.

*Кілька днів поспіль над містом ішли дощі,
свистіли вітри, на вулицях - ні душі,
третій день поспіль старий моряк
лагодив сусідам радіоприймачі,
і робив це просто з нудьги, за так.*

*Третій день поспіль із вікон тюрми
долинали крики, постріли, голоси,
кров застигала в жилах від тих подій
і на головах більшало сивини,
коли в церкві правили службу за упокій.*

*Вже дванадцять годин місцевий бунтар
висів на центральній площі, як цар,
звістку про смерть несли сурмачі,*

*а труп пильнувати зостався жандарм,
з кинджалом в кишені й гвинтівкою на плечі.*

*I скрізь по хатах палили світла,
водою з оцтом мили убиті тіла,
ножем вичищали землю із підошов,
над містом зліталося вороння,
глушачи карканням спів молитов.*

*I тоді у море й зйшла ота,
що носила дитину від бунтаря.
Хотіла віддатися смерті й пітьмі.
Тужно із лісу кричала сова.
Жінка зникала в холодній воді.*

Її тіло під ранок на берег виніс прибій,
усіма кольорами блищало намисто на ній,
обличчя було щасливим, немов у воді
вона змила страждання з-під своїх вій,
і коханий уже чекає на неї в землі.

На могилі їхній - хризантеми й свічки,
а ці двоє таки досягли мети,
і світові всупереч лежать разом,
втомлені, як після ночі палкої жаги.
І сниться їм добрий, прекрасний сон.

Зміст

СОРОК	4
«Жінко прекрасна...»	4
«Я їздив містами...»	6
Як я пишу?	7
«Жінка, яка голить ноги у твоїй ванні...»	9
«Розпечено і прозоре повітря літа...»	11
«Уже майже на виході...»	13
Вірш, який ніколи не перекладе навіть Богдан Задура	16
«Осінь – це мішок болгарського перцю...»	17
«Сьогодні я зрозумів...»	19
П'ять годин у пошуках дози	23
«Вчора швендяв нічними клубами...»	26
«Що могло мені снитися в тому номері?»	28

«Так я й запам'ятаю цей шлях...»	30
«Я провів день з найкращими друзями...»	32
«У Марціна Свєтліцького є така збірка...»	34
«Обережно, двері зачиняються...»	38
«О третій ночі в чужому місті...»	40
«І я теж міг би бути чорним наркодилером...»	44
«Останній літературний вечір...»	46
«Як виявилося пізніше...»	48
«У тебе бездоганний смак...»	54
«Я: з великою кока-колою...»	55
«Ніколи не думав, що пересплю з бразилійкою...»	56
«Тепер, поки ти спиш...»	57
«Я приношу щастя...»	61
«Я вийшов сьогодні з дому...»	62
«Якщо я помру...»	64

“Там, на іншому боці світла...”	66
«Уявляєш, я так скучив...»	68
«Помирати — соромно...»	70
«На швидкості...»	74
«Дівчина розпускає волосся...»	76
«У мене не було грошей на таксі...»	78
«Дай мені, дай, ну дай, мила моя...»	80
«І раптом усе стане ясно...»	81
Стипендія	84
«Поети найменше пишуть про літо...»	87
«Ну і як завжди...»	88
«У черзі до музею...»	92
«Слухай...»	94

ЧАЙОВІ	97
Різдвяний лист із латвійського Вентспілса	98
Вальс для тебе	102
«Все, що у мене є...»	105
«До весни вже так близько...»	108
«Ми всі залишимось серед цієї зими...»	109
«Цикл моїх віршів про осінь...»	110
«І вже не впізнаєш оці голоси...»	111
«Я приїхав в Одесу, як Одіссеї...»	112
«Хотілося написати вірш для тебе...»	113
«Мені казали, що в мене немає голосу...»	115
«Я точно знаю...»	117
Ранковий вірш	119
«Суть поезії полягає в воді...»	120
«Кілька днів поспіль над містом ішли дощі...»	122

MERIDIAN CZERNOWITZ
МІЖНАРОДНИЙ ПОЕТИЧНИЙ
ФЕСТИВАЛЬ

ISBN 978-966-2771-07-7

9 789662 771077 >

Не хочу нічого сказати, але згадаєте мої слова.
Коли він пише тією нашою кирилицею, мовляв,
Бог покарав нас тричі: Сходом, владою і абеткою,
я собі думаю: згадаєте мої слова.
Або коли він виходить на сцену
і читає тим нашим студенткам, мовляв,
і вводь мене у спокусу, і дивися на мене лукавим поглядом,
а вони дивляться на нього такими
незаміжніми очима,
я собі думаю: ви ще згадаєте мої слова.
Або коли він епатує тих наших викладачів літератури, мовляв,
суть поезії і так далі,
а вони один хрін не епатуються,
бо один хрін оминають десятою дорогою поетичні вечори,
відколи помер Андрій Малишко,
я собі думаю: згадаєте мої слова,
з цього Любки будуть люди, згадаєте,
хоч, може, й забудете про його чайові.

Олександр Бойченко